

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 32/2014 vp

Valtioneuvoston kirjelmä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhdenmiehen rajavastuuyhtiöistä (yhdenyhtiödirektiivi)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 13 päivänä kesäkuuta 2014 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhdenmiehen rajavastuuyhtiöistä (yhdenyhtiödirektiivi) (U 24/2014 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että talousvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen ja tutkija Markus Tervonen, oikeusministeriö
- jaostopäällikkö Jouko Koitto, Patentti- ja rekisterihallitus
- lainopillinen asiamies Albert Mäkelä, Suomen Yrittäjät.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa yrityksen perustajien ja erityisesti pienten ja keski-suurten yritysten (pk-yritykset) toimia yrityksen perustamiseksi ulkomaille. Ehdotuksella kehoitettaisiin jäsenvaltioita lisäämään kansalliseen yhtiöoikeuteensa yhtiömuoto, joka noudattaisi samoja sääntöjä kaikissa jäsenvaltioissa ja jolla olisi EU:n laajuinen lyhenne "SUP" (Societas Unius Personae). SUP muodostettaisiin ja sitä käytettäisiin kaikissa jäsenvaltioissa samoja sääntöjä noudattaen, mikä vähentäisi perustamis- ja toimintakustannuksia.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti kaikkiin toimiin, joilla tehostetaan yritysten kansallista ja rajat ylittävää toimintaa. Suomi voi hyväksyä sen, että rajat ylittävää yrityksen perustamista edistetään yhdenmukaistamalla sähköistä rekisteröintimenettelyä koskevat säännökset direktiivissä ehdotetulla tavalla. Neuvoston käsittelyssä on kuitenkin vielä tarkasteltava perustamismenettelyssä edellytetyn malliyhtiöjärjestyksen sisältöä ja tietovaatimuksia. Lisäksi ehdotuksen käsittelyssä on selvennettävä rajat ylittävän sähköisen perustamismenettelyn toteuttamista ja siihen liittyvän viranomaisyhteistyön muotoja.

Suomalaisten yritysten rajat ylittävissä toiminnassa SUP-yhtiömuodosta voi olla jonkin verran hyötyä, mitä kuitenkin rajoittaa vähemmistöosakkaiden kieltä ja vaatimus saman yhtiöjärjestysmallin käyttämisestä kaikissa verkon kautta perustettavissa yhtiöissä. Toisaalta Suomessa SUP-yhtiömuoto ei tarjoa merkittävää vaihtoehtoa kansalliselle yksityiselle osakeyhtiölle, joten muodollisesti erilaisten yhtiömuotojen määrän kasvu aiheuttaisi vain tarpeettomia selvityskustannuksia ja sekaannusta. Näistä syistä Suomen tulisi pyrkiä siihen, että nykyi-

nen osakeyhtiölaissa säännelty yksityinen osakeyhtiö hyväksyttäisiin pienin poikkeuksin SUP-yhtiöksi.

SUP:n velkojien ja muiden sidosryhmien tarpeet, jotka liittyvät lähinnä yhtiön varojen jaon edellytyksiin sekä johdon velvollisuuksiin ja vastuuseen, on otettava ehdotuksen valmistelussa huomioon. Ehdotuksen käsittelyssä on otettava huomioon myös se, miten uuden yhtiömuodon käytön yleistymisen vaikuttaisi kansallisen oikeusjärjestyksen selkeyteen sivullisen aseman sääntelyn kannalta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvä lainsäädäntö vaihtelee merkittävästi eri EU-jäsenmaissa. Nykyinen tilanne on erityisen hankala pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka pyrkivät laajentamaan toimintaansa toisiin EU-maihin¹. Komission ehdotuksen tavoitteena on luoda EU-alueelle uusi yhtiömuoto (*Societas Unius Personae*, SUP), jonka osalta kaikissa jäsenmaissa noudatettaisiin samoja sääntöjä.

Valtioneuvoston tapaan valiokunta pitää tarpeellisina toimia, joilla edistetään rajat ylittävää yritystoimintaa. Saadun selvityksen perusteella on kuitenkin ilmeistä, ettei komission ehdotus luo esimerkiksi kansalliseen osakeyhtiölakiimme verrattuna kilpailukykyistä yhtiömuotoa. Esityksen voi arvioida jonkin verran helpottavan rekisteröitymistä toiseen jäsenmaahan, mutta muutoin hallinnollinen taakka saattaa muodostua nykyistä kansallista sääntelyämme raskaammaksi. Ehdotuksen rajat ylittävää toimin-

taa edistävät vaikutukset ja samalla myös ehdotuksen tuottama lisäarvo ovat näin ollen jäämässä vähäisiksi. Ehdotetussa muodossaan olevan SUP-yhtiösääntelyn sisällyttäminen kansalliseen lainsäädäntöömme ei myöskään ole omiaan ainakaan selkeyttämään kansallista sääntelyämme.

Valtioneuvoston kirjelmässä on seikkaperäisesti kuvattu ehdotuksen ja kansallisen lainsäädäntömmme eroja sekä lisäselvitystä vielä edellyttäviä kohtia. Jotta SUP-yhtiömuoto palvelisi tavoitettaan, on siitä muokattava pk-yritysten kasvua tukeva ja kasvuun mukautuva vaihtoehto. Ehdotusta tulee jatkovalmistelussa selkeyttää (mm. yhtiöjärjestyksen sisältö ja määritelmät), poistaa turha hallinnollinen taakka (mm. varojenjakoon liittyvä tiedonantovelvollisuus) ja arvioida sääntelyn vaikutukset jo tehtyä tarkemmin (muodostuuko vain yhden osakkaan edellytys pk-yritysten kasvua rajoittavaksi). Samoin on aiheellista analysoida, minkälaisia kansallisia vaikutuksia SUP-yhtiöiltä edellytettävällä minimissään vain yhden euron suuruisella vähimmäisosakepääomavaatimuksella saattaa olla. Yhtiölainsäädäntömmme selkeyden kannalta valiokunta pitää kannatettavana valtioneuvoston tavoitetta, jonka mukaisesti nykyinen osakeyhtiölaissamme säännelty yksityinen osakeyhtiö hyväksyttäisiin vähäisin poikkeuksin SUP-yhtiöksi.

¹ Suomalaisten yhtiöiden osalta yhtiöoikeuden alalla ongelmia eri EU-jäsenmaissa aiheuttavat yhtiöjärjestyksen sisältöä koskevat rajoitukset, yhtiön rekisteröintiin liittyvät asiakirjojen varmennus- ja käännöskustannukset, sähköisen rekisteröintimahdollisuuden puuttuminen joissakin jäsenvaltioissa ja rekisteröintiin kuluva aika, tytäryhtiön päätöksentekoa koskevat muutovaatimukset sekä perustamisen ja toiminnan aikana tarvittavista ulkopuolisista oikeudellisista asiantuntijapalveluista aiheutuvat kustannukset.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston
kantaan korostaen edellä esitettyjä nä-
kökohtia.*

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Jukka Kärnä /sd
jäs.	Lars Erik Gästgivers /r	Jari Myllykoski /vas
	Teuvo Hakkarainen /ps	Martti Mölsä /ps
	Harri Jaskari /kok	Sirpa Paatero /sd
	Antti Kaikkonen /kesk	Kaj Turunen /ps
	Johanna Karimäki /vihr	Harry Wallin /sd.
	Pia Kauma /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.